

การศึกษาเปรียบเทียบการกระทำความผิดทางอาญารฐานฉ้อโกงผู้อื่น
และประชาชนตามมาตรา 341, 343 แห่งประมวลกฎหมายอาญา
กับการอวดอุตริมนุสธรรมตามอาบัติปาราชิกในสิกขาบทที่ 4*
COMPARATIVE STUDY OF CRIMINAL ACTS OF FRAUDING OTHER AND
THE PUBLIC UNDER SECTION 341, 343 OF THE CRIMINAL CODE
AND BOASTING THE SUPERHUMAN STATE DOCTRINES
ACCORDING TO 4TH PĀRĀJIKASIKKHĀPADA

เจษฎาภรณ์ คุณคำเทัญ, โกเมศ ขวัญเมือง, พระสิทธินิติธาดา (ชลัท โชติทตโต)
Chedsadakorn Khunkhumten, Komet Khuanmeuang, Phrasittinitithada (Chalat Chotitatta)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: sathaphorn.mcu@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย 2. เพื่อศึกษาเกณฑ์การวินิจฉัยการอวดอุตริมนุสธรรม 3. เพื่อศึกษาการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน ใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความ คำพิพากษาศาลฎีกา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณานี้เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การอวดอุตริมนุสธรรมพระพุทธองค์มีพุทธบัญญัติไม่ให้ภิกษุอวดคุณวิเศษหรือการบรรลุธรรมอย่างสูงที่เกินปกติของมนุษย์สามัญ เจตนาในการบัญญัติสิกขาบทเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมทั้งของตัวภิกษุเองและศฤงฆ์ด้วย 2. อาบัติปาราชิกเน้นเจตนาเป็นสำคัญ หากภิกษุนั้นอวด และไม่ว่าจะอวดโดยตรงหรือทางอ้อม อวดผ่านสิ่งของต่าง ๆ ก็ถือว่าต้องอาบัติทั้งสิ้น อาบัติจะไม่รุนแรงถึงขั้นปาราชิกจะต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย 3. การกำหนดโทษนั้น เป็นการกำหนดโทษให้หนักขึ้นโดยพิจารณาจากผลของการกระทำมิได้ พิจารณาจากสถานะของตัวผู้กระทำ จึงควรกำหนดให้ภิกษุผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนต้องรับโทษจากสถานะของตนด้วยอีกบทหนึ่ง โดยการอวดอุตริมนุสธรรมนั้นไม่ว่าจะมีในตนหรือไม่ ก็ล้วนแต่ทำให้พระศาสนาเสียหาย

คำสำคัญ: กระทำความผิดทางอาญารฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน; การอวดอุตริมนุสธรรม; กฎหมายอาญา

Abstract

Objectives of this article were: 1. To study problems in law enforcement; 2. To study the criteria for diagnosing the superhuman state boasting, 3. To study the offenses of fraud against others and the public, conducted by a documented research method collected data from books, thesis, articles, Supreme Court judgments and analyzed the data by the content. Descriptive interpretation.

The results showed that 1. Showing off the Uttarimanussa Dharma. The Buddha had a commandment not allowing monks to show off their wonderful qualities or attaining high levels of dharma that are beyond the norm of ordinary people. The intent in stating the rules for the benefit of the general public as well as the monks and the lay people. 2. Parachik Apatta or offense emphasizes intention as important rule. If the monk boasts and whether to show off directly or indirectly, showing off various things is considered a total offense. The offense will not be severe to the point that the Parachik offense has to consider other factors. 3. The imposition of the penalty; It is a punishment that cannot be heavier by considering the consequences of the action. considering the status of the perpetrator Therefore, monks who commit fraud and public fraud should be stipulated for another chapter of their status. by showing that Uttarimnussa Dharma whether it is in them or not all of them damage the religion.

Keywords: Commit a Crime of Defrauding Others and Citizens; to show off Uttarimnussadham; criminal law

บทนำ

รัฐใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือในการทำหน้าที่ดูแลประชาชนของตนให้มีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน โดยใช้กฎหมายอาญาในการกำหนดว่าการกระทำหรือไม่กระทำการใดบ้างเป็นความผิด และมีบทลงโทษอย่างชัดเจน (อมราวดี อังคสุวรรณ, 2531) ดังนั้นการบัญญัติความผิดฐานฉ้อโกงที่เหมาะสมไว้ในกฎหมายอาญาจึงต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญด้วยเสมอ (ปาริชาติ มั่นสกุล, 2546) ความผิดฐานฉ้อโกง เป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีการบัญญัติรองรับในระบบกฎหมายไทยมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา มีการออกกฎหมายเรื่อง “ฉ้อ” ไว้ในพระไอยการอาญาหลวง ต่อมา มีการออกประกาศลักษณะฉ้อ ร.ศ.119 ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎหมายอาญาที่มีการวางแนวทางของความผิดฐานฉ้อโกงเป็นรูปร่างขึ้น โดยรับเอาแนวความคิดมาจากหลักกฎหมายอังกฤษ และมีการออกกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127

ยกเลิกประกาศลักษณะฉ้อ ร.ศ.119 ซึ่งมีความผิดฉ้อโกงตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ได้บัญญัติขึ้นมาตามแนวคิดของประเทศฝรั่งเศส และยังคงมีการบัญญัติเป็นความผิดอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 มาจนถึงปัจจุบันนี้ (จิตฤดี วีระเวสส์, 2558)

ในสถานการณ์ปัจจุบันนั้นสถาบันสงฆ์ถือว่าอยู่ในสภาพที่เสื่อมถอยเป็นอย่างมาก เพราะจากข่าวสารที่พบเห็นในสังคมไม่ว่าจะเป็นทางสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือ สื่อต่าง ๆ จะพบว่าพระสงฆ์ในสังคมไทยประพฤติตนไปจากที่ควรจะเป็นไม่ว่าในทางโลกหรือทางธรรม คือ พระสงฆ์กระทำความผิดทั้งในส่วนที่เป็นความผิดทางอาญาหรือกระทำความผิดในทางพุทธบัญญัติ (พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, 2019) ความผิดปาราชิกสิกขาบทที่ 4 นี้เป็นความผิดตามพระธรรมวินัยที่ร้ายแรงสำหรับพระสงฆ์ ถ้าพระสงฆ์ละเมิดสิกขาบทดังกล่าวจะต้องปาราชิกและขาดจากความเป็นพระภิกษุสงฆ์ทันที ส่วนในกฎหมายอาญานั้นไม่มีการบัญญัติเรื่องนี้เอาไว้ว่า การอวดอุตตริมนุสสธรรมนี้มีความผิดตามกฎหมาย เว้นแต่ จะเป็นกรณีที่มีการอวดอุตตริมนุสสธรรมนั้นเป็นการหลอกลวงเพื่อให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น อันเป็นความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 และมาตรา 343

สังคมไทยมีบรรพชิตและคฤหัสถ์หลายท่านที่พยายามอวดอ้างอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ เช่น อ้างว่าได้ไปเข้าเฝ้าถวายข้าวให้กับพระพุทธเจ้า การพยากรณ์หรือหัตถผลของบุคคลอื่น การพยากรณ์คดีที่ไปของผู้ตาย การกล่าวเช่นนี้เป็นการอวดอุตตริมนุสสธรรม นอกจากนี้ยังมีฆราวาสบุคคลที่ไม่ใช่พระภิกษุได้อวดคุณวิเศษ ก็ถือได้ว่าเป็นการอวดคุณวิเศษที่ไม่มีในตนเช่นกัน การประพฤติของพระภิกษุข้างต้น ก็คือ การอวดอ้างอิทธิฤทธิ์ ของคฤหัสถ์ ก็คือ เป็นการกระทำให้ผู้อื่นเข้าใจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง หลงเชื่อว่าบุคคลเหล่านั้นมีความสามารถทำได้จริง เป็นการสร้างความเข้าใจผิดและทำลายพระธรรมวินัยมีผลกระทบต่อประเพณีวัฒนธรรมอันควรของสังคม (มานพ บุญขึ้น, 2561) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชนกับการกระทำความผิดของพระสงฆ์เกี่ยวกับการอวดอุตตริมนุสสธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน
2. เพื่อศึกษาเกณฑ์การวินิจฉัยการอวดอุตตริมนุสสธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4
3. เพื่อศึกษาการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชนเปรียบเทียบกับกระทำความผิดของพระสงฆ์การอวดอุตตริมนุสสธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร(Documentary Research) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความ คำพิพากษาศาลฎีกา ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยนำมาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน และการอวดอุตตริมนุสสธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4 และเปรียบเทียบการกระทำความผิดทางอาญาฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 341 และมาตรา 343 กับการอวดอุตตริมนุสสธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4 โดยทำการศึกษาเนื้อหารายละเอียดของความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน อีกทั้งยังศึกษาเกี่ยวกับการอวดอุตตริมนุสสธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4 เพื่อให้ทราบถึงวิธีการหลอกลวงของพระภิกษุ การอวดอ้างทำให้ผู้อื่นเข้าใจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง หลงเชื่อว่าพระภิกษุมีความสามารถทำได้จริง

ผลการวิจัย

1. ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน

กรณีภิกษุฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน สำหรับกรณีภิกษุทำการฉ้อโกงประชาชน แม้จะเห็นได้ว่าในประมวลกฎหมายอาญามีความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนซึ่งมีโทษร้ายแรงเพราะทำให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้างมากกว่า และเป็นกรณีที่มีมักจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ทำให้ภิกษุยอมได้รับโทษหนักขึ้นกว่าการฉ้อโกงปกติอยู่แล้ว แต่การกำหนดโทษเช่นนั้นเป็นการกำหนดโทษให้หนักขึ้นโดยพิจารณาจากผลของการกระทำคือความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลเป็นวงกว้าง แต่ไม่ได้พิจารณาจากตัวผู้กระทำ คือยังไม่ได้คำนึงถึงสถานะของตัวผู้กระทำความผิด ในกรณีภิกษุเป็นผู้กระทำเป็นกรณีที่ผู้กระทำมีสถานะพิเศษในสังคมไทยและการมีสถานะเช่นนั้นสามารถทำให้การหลอกลวงประชาชนทำได้ง่ายขึ้น อันเกิดความผิดสำเร็จได้กว่าบุคคลธรรมดาเป็นผู้หลอกลวง

กรณีภิกษุอวดอ้างคุณวิเศษ เมื่อวัตถุประสงค์แห่งการบวชและการนับถือพระพุทธศาสนาเปลี่ยนแปลงไป อุตตริมนุสสธรรมจึงไม่มีความสำคัญควรค่าแก่การอวดอีกต่อไป แต่มักอวดกันในเรื่องโชคลาภ เครื่องรางของขลัง การอยู่ยงคงกระพัน การอวดอ้างว่าบอกโชคลาภได้สร้างของขลังเครื่องรางศักดิ์สิทธิ์ได้ เสกคาถาอาคมลงเลขยันต์ให้อยู่ยงคงกระพันได้เสียมากกว่า ซึ่งการอวดอ้างเหล่านี้ผู้กระทำไม่มีความผิดตามพระวินัยอันจะเป็นปาราชิก เพราะสิ่งก็นำมาอวดอ้างไม่ใช่อุตตริมนุสสธรรม แต่เป็นเดรัจฉานวิชา แต่หากการอวดอ้างนั้นมีการหลอกลวงผู้อื่นหรือประชาชนให้มอบซึ่งทรัพย์สินเงิน ทองหรือปัจจัยทั้งหลายให้ผู้กระทำก็อาจมีความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญาได้เช่นกัน

โทษกรณีโทษอวดอ้างคุณวิเศษ การอวดอุตริมนุสสธรรมที่มีการหลอกลวงทำให้ได้ไป ซึ่งทรัพย์สินด้วยย่อมเป็นความผิดฐานฉ้อโกง เป็นการกระทำความผิดเดิม กฏหมายหลายบท ซึ่งมาตรา 90 กำหนดให้ลงโทษบทหนัก จึงควรที่จะกำหนดให้ความผิดฐานฉ้อโกงเป็นบทหนัก เพราะการอวดอุตริมนุสสธรรมที่เป็นการฉ้อโกงด้วยเป็นการทำร้ายคุณธรรมทางกฎหมายทั้ง 2 ประการ ยิ่งกว่าการอวดอุตริมนุสสธรรมเพียงอย่างเดียวที่ได้เคลื่อนกลิ้งไปในความผิดฐานฉ้อโกงแล้ว หากกำหนดให้การอวดมีโทษหนักกว่าจะทำให้ภิกษุที่ทำการอวดเพียงอย่างเดียวแต่ไม่ได้ไปซึ่งทรัพย์สินต้องรับโทษเท่ากับภิกษุที่ทำการอวดและได้ไปซึ่งทรัพย์สินด้วยในระดับเดียวกัน ไม่เป็นไป ตามทฤษฎีการกำหนด โทษที่ต้องมีการกำหนดลำดับชั้นโทษตามสภาพความร้ายแรงแห่งความผิด เมื่อความผิดฐานฉ้อโกงก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่า จึงไม่ควรกำหนดให้โทษของการอวดอุตริมนุสสธรรมหนักกว่าโทษ ของความผิดฐานฉ้อโกง แต่ควรกำหนดโทษให้เบากว่าหรือแก้ไขโทษของความผิดฐานฉ้อโกงให้เพิ่มขึ้น เพื่อให้ สอดคล้องกันกับความร้ายแรงแห่งคุณธรรมทางกฎหมายที่ฝ่าฝืน อย่างไรก็ตาม การจะปรับแก้โทษของฉ้อโกง นี้ ย่อมต้องทำทั้งระบบในความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงและความผิดหมวดอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีขั้นตอนและใช้เวลามากกว่า

อาบัติปาราชิกว่าด้วยการอวดอุตริมนุสสธรรม โดยแรกเริ่มนั้น พระพุทธองค์ไม่ได้มีการบัญญัติวินัยไว้เนื่องจากภิกษุมีจำนวนน้อยและเป็นอริยบุคคลแต่ต่อมาเมื่อเกิดมีภิกษุที่เป็นปุถุชนมากขึ้น เกิดความหลากหลายในการประพฤติปฏิบัติจึงได้ทรงบัญญัติวินัยหรือสิกขาบทขึ้น โดยนิยามของอาบัติแปลว่า การต้อง การล่วงละเมิด คำนี้เป็นชื่อเรียกภิกิริยาที่ล่วงละเมิดสิกขาบทนั้น ๆ และเป็นชื่อเรียกโทษหรือความผิดที่เกิดจากการล่วงละเมิดสิกขาบท เช่น ภิกษุกล่าวอวดอุตริมนุสสธรรมที่ไม่มีในตนต้องอาบัติปาราชิก

2. เกณฑ์การวินิจฉัยการอวดอุตริมนุสสธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4 พบว่า เกณฑ์การวินิจฉัยการอวดคุณวิเศษนี้ เมื่อภิกษุกล่าวอวดอ้างไปแล้ว ผู้อื่นจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ตาม ไม่ถือเป็นสำคัญ เมื่อมีเจตนาที่จะอวด และผู้ฟังได้ฟังรู้เรื่อง ก็ถือว่าต้องอาบัติปาราชิกแล้ว แต่ถ้าหากพูดแล้วผู้ฟัง ฟังไม่เข้าใจ หรือไม่ทราบความหมายของคำพูดนั้น ภิกษุนั้น ต้องอาบัติอุลลัจจัย และถ้าภิกษุรูปนั้น พูดบอกคุณวิเศษซึ่งไม่มีในตนของภิกษุรูปอื่นให้แก่บุคคลอื่น ถ้าเขาเข้าใจคำพูดของภิกษุนั้น ว่าหมายถึงภิกษุใด ภิกษุนั้น ก็ต้องอาบัติอุลลัจจัย ถ้าเขาไม่เข้าใจต้องอาบัติทุกกฏ ภิกษุผู้พูดอวดอุตริมนุสสธรรมที่ไม่มีจริงและต้องอาบัตินั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่างนี้คือ 1. เบื้องต้นเธอรู้ว่าตนเองจกกล่าวเท็จ 2. กำลังกล่าวเท็จอยู่ก็รู้ว่ากล่าวเท็จ 3. ครั้นกล่าวแล้วก็รู้ว่าตนกล่าวเท็จแล้ว ภิกษุที่ประกอบไปด้วยลักษณะเหล่านี้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องอาบัติปาราชิก ตามสิกขาบทนี้มี 6 อย่าง คือ 1. ภิกษุผู้สำคัญว่าได้บรรลุ 2. ภิกษุไม่มีความประสงค์จะกล่าวอวด 3. ภิกษุวิกลจริต 4. ภิกษุผู้มีจิตฟุ้งซ่าน 5. ภิกษุกระสับกระส่ายเพราะเวทนา 6. ภิกษุผู้เป็นต้นบัญญัติ

3. กระทำความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชนเปรียบเทียบกับกระทำความผิดของพระสงฆ์การอวดอุตริมนุสสรธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4 พบว่า การกระทำความผิดทางอาญาของภิกษุเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กล่าวมานั้นวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ผู้กระทำความผิดกลับกลายเป็นผู้ที่อยู่ในผ้าเหลืองมากยิ่งขึ้นและมีวิธีการในการกระทำความผิดที่ซับซ้อนขึ้นตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี แต่กฎหมายที่มีกลับมิได้มีการพัฒนาเพื่อจะใช้ควบคุมบุคคลเหล่านี้ได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม กล่าวคือ ไม่มีการลงโทษที่สอดคล้องกับขีดแห่งความเสียหายที่การกระทำความผิดนั้นได้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน และไม่เพียงพอที่จะตอบแทนวิธีการที่บุคคลเหล่านี้ใช้กระทำความผิด การกระทำความผิดโดยภิกษุนั้นฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดีงามของประชาชนอย่างร้ายแรง โดยเฉพาะประชาชนชาวไทยที่ส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชน เป็นสิ่งที่ชั่วร้ายมากเสียยิ่งกว่าคนธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิดเพราะเป็นการฝ่าฝืนศีลธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์โดยบุคคลซึ่งได้ชื่อว่ามีศีลธรรมสูงกว่าปุถุชนธรรมดาและควรจะเป็นผู้รักษาศีลธรรมอันดีนั้นให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน มิใช่กลายเป็นผู้กระทำการที่ฝ่าฝืนต่อศีลธรรมนั้นเสียเอง

นอกจากนี้ในทางปฏิบัติไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าภิกษุรูปใดเป็นผู้บรรลุลัทธิจริงหรือไม่ จึงไม่อาจทราบได้ว่าภิกษุรูปใดทำการหลอกลวงหรือมิได้หลอกลวงอันจะเป็นความผิด ทำให้การบังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับการฉ้อโกงที่มีอยู่เดิมยากต่อการปฏิบัติ การอวดอ้างเป็นการแสดงออกเพียงสิ่งเดียวที่ทำให้ผู้บังคับใช้กฎหมายที่เป็นมนุษย์พึงรู้ได้ว่าเป็นความผิดขึ้นเมื่อใด จึงควรกำหนดเป็นความผิดทันทีที่มีการอวดอ้างขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน

กรณีภิกษุฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน ผู้ทวิวิจัยจะทำการวิเคราะห์จากการกำหนดความผิดแก่ภิกษุที่กระทำการฉ้อโกงธรรมดาดำเนินการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ก่อน แล้วจึงวิเคราะห์ไปตามลำดับจนถึงกรณีภิกษุฉ้อโกงประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 ควรกำหนดให้ภิกษุผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ต้องรับโทษจากสถานะของตนด้วยอีกบทหนึ่ง เพิ่มขึ้นจากการมีความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนปกติซึ่งการกำหนดให้ภิกษุที่กระทำการฉ้อโกงประชาชนต้องรับโทษหนักขึ้นกว่าบุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำนั้น ก็สอดคล้องกับการกำหนดให้การฉ้อโกงที่กระทำโดยภิกษุเป็นเหตุฉกรรจ์ที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นดังที่กล่าวมาแล้วด้วย เพราะมาตรา 343 วรรค 2 ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดให้การฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343 วรรคแรก หากต้องด้วยลักษณะในมาตรา 342 อนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นกว่าการฉ้อโกงประชาชนธรรมดา ทำให้กฎหมายในแต่ละมาตราสอดคล้องกันไม่เกิดความลักลั่นในการใช้กฎหมาย

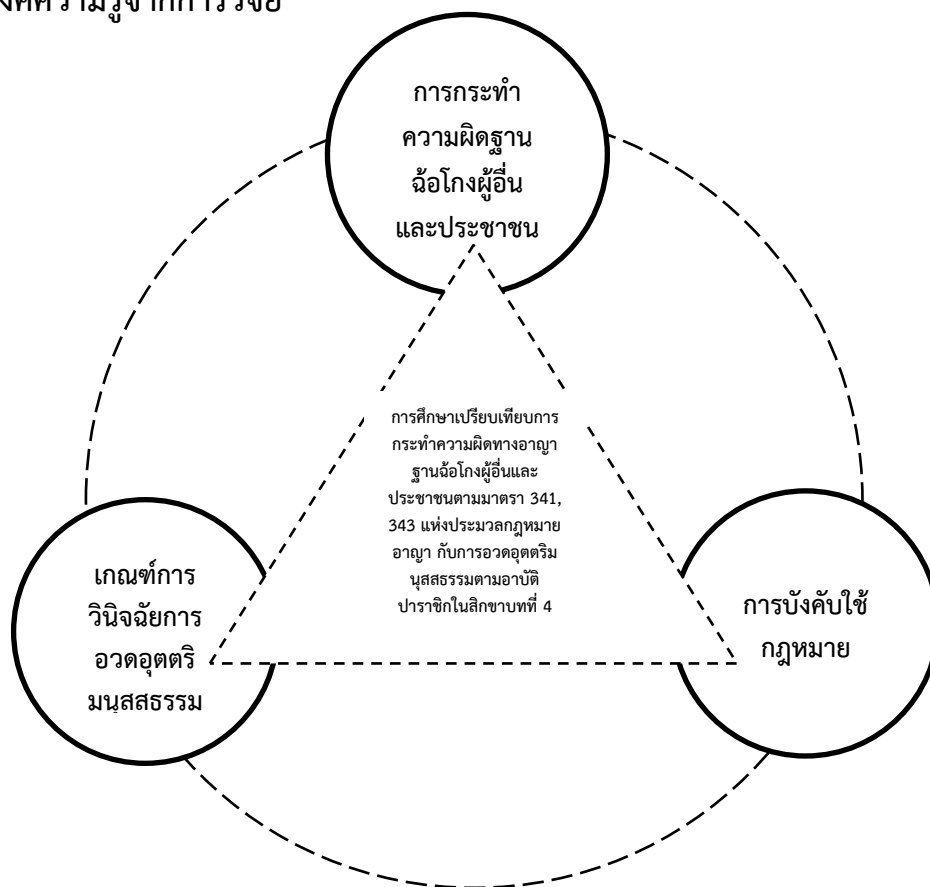
2. เกณฑ์การวินิจฉัยการรอดอุตตริมนุสสรธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4

สำหรับการอภิปรายผลเกี่ยวกับเกณฑ์การวินิจฉัยการรอดอุตตริมนุสสรธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4 นั้น อาบัติปาราชิกข้อนี้เน้นที่เจตนาเป็นสำคัญ ไม่ว่าผู้ฟังจะเชื่อหรือไม่เชื่อแต่หากฟังเข้าใจว่าภิกษุนั้นอวด และไม่ว่าจะอวดโดยตรงหรือทางอ้อม อวดผ่านสิ่งของต่าง ๆ ก็ถือว่าต้องอาบัติทั้งสิ้น เพียงแต่หากภิกษุมีธรรมตามที่กล่าวจริง ๆ อาบัติจะไม่รุนแรงถึงขั้นปาราชิกโดยจะต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย เจตนาในการบัญญัติสิกขาบทข้อนี้ของพระพุทธเจ้านั้นก็เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมทั้งของตัวภิกษุเองและคฤหัสถ์ด้วย เพราะการรอดอุตตริมนุสสรธรรมที่ไม่มีในตน นอกจากจะเป็นการกล่าวเท็จ ก่อบาปกรรมแล้วยังเป็นการชักนำผู้อื่นให้เกิดความหลงมกมาย และตัวภิกษุเองก็จะออกห่างจากธรรมที่ควรประพฤติส่วนคฤหัสถ์ก็จะไปสนใจกับสิ่งที่เป็เพียงเปลือกนอกและละเลยธรรมอันเป็นแก่นแท้ที่ควรปฏิบัติซึ่งไม่ใช่จุดมุ่งหมายในพระพุทธศาสนานั่นเอง

3. กระทำความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชนเปรียบเทียบกับกระทำความผิดของพระสงฆ์การรอดอุตตริมนุสสรธรรม ตามอาบัติปาราชิก ในสิกขาบทที่ 4

ผู้ท้าวิจัยเห็นว่าการกำหนดโทษเช่นนั้นเป็นการกำหนดโทษให้หนักขึ้นโดยพิจารณาจากผลของการกระทำมิได้ พิจารณาจากสถานะของตัวผู้กระทำ เมื่อภิกษุเป็นผู้มีสถานะพิเศษในสังคมไทยสามารถอาศัยสถานะทำให้การหลอกลวงประชาชนสำเร็จง่ายกว่าบุคคลธรรมดาเป็นผู้หลอกลวง ดังนั้น จึงควรกำหนดให้ภิกษุผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนต้องรับโทษจากสถานะของตนด้วยอีกบทหนึ่ง ส่วนกรณีที่ไม่ถึงขั้นเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แต่เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ไม่เหมาะสมแก่การเป็นภิกษุที่เกิดขึ้นบ่อยในปัจจุบันมักจะคาบเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกง มีปัญหาอยู่เสมอว่าเรื่องที่ก้ำกึ่งเช่นนี้จะเป็นความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่ การรอดอ้างคุณวิเศษ ผู้ท้าวิจัยแยกออกเป็นการรอดอ้างคุณวิเศษที่เป็นอุตตริมนุสสรธรรม (ธรรมอันวิเศษเหนือมนุษย์) กับ การรอดอ้างไตรจีวรวิเศษ (พวกเรื่องคาถาอาคม โชคลาภ เครื่องรางของขลัง) โดยการรอดอุตตริมนุสสรธรรมนั้น ไม่ว่าจะมิในตนหรือไม่ ก็ล้วนแต่ทำให้พระศาสนาเสียหายเพราะทำให้ประชาชนเข้าใจหลักธรรมคลาดเคลื่อนไปจากแก่นแท้ของพุทธศาสนา อาจทำให้ไปไม่ถึงความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของพุทธศาสนา และแม้การรอดอ้างอุตตริมนุสสรธรรมที่ไม่มีในตนอาจเป็นความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญาได้หากมีการหลอกลวงให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินอันเป็นการควบคุมโดยฝ่ายบ้านเมืองแล้ว แต่ความผิดฐานฉ้อโกงก็มุ่งคุ้มครองความเสียหายต่อทรัพย์สินมิได้มุ่งคุ้มครองความเสียหายที่เกิดแก่พระศาสนา คุณธรรมทางกฎหมายจึงเป็นคนละอย่างกัน

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัยสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การกระทำความผิดฐานข้อโกงผู้อื่นและประชาชน เมื่อวัตถุประสงค์แห่งการบวชและการนับถือพระพุทธศาสนาเปลี่ยนแปลง อุดตริมนุสธรรมจึงไม่มีความสำคัญควรแก่การนำมาอวด แต่มักอวดกันในเรื่องให้โชคลาภ เรื่องกลางของคลัง การอยู่คงกระพัน การอวดอ้างว่าบอกโชคลาภได้ สร้างของคลังเครื่องรางอันศักดิ์สิทธิ์ได้ เสกคาถาอาคมลงเลขยันต์ให้อยู่คงกระพันได้มีอยู่ทั่วไปในสังคมชนบท ผู้อวดอ้างเรื่องนี้ไม่เป็นปาราชิก เพราะสิ่งที่นำมาอวดอ้างไม่ใช่ อุดตริมนุสธรรมแต่เป็นเครื่องรางวิเศษ และอาจมีความผิดฐานข้อโกงได้เหมือนกัน ถ้าการอวดอ้างนั้นเป็นการหลอกลวงผู้อื่นหรือประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทองหรือปัจจัยอย่างอื่น

2. เกณฑ์การวินิจฉัยการอวดอุตริมนุสธรรม กรณีภิกษุอวดอ้างคุณวิเศษ การอวดอุตริมนุสธรรมนั้น ไม่ใช่การอวดอ้างคุณวิเศษในปัจจุบันจะเป็นการอวดอุตริมนุสธรรม อันจะต้องปาราชิกทุกกรณีการอวดอ้างบางอย่างไม่เกี่ยวกับอุดตริมนุสธรรม เพราะธรรมดังกล่าวมิได้อยู่ในความมุ่งหมายแห่งการบวชอย่างสมัยพุทธกาล พระวินัยนั้นไม่สามารถ

ควบคุมดูแลแก่การรอดอ้างประเภทที่ไม่ใช่อุตตริมนุสสรณนี้ได้ เพราะไม่เข้าองค์แห่งอาบัติของ ปาราชิกสิกขาบทนี้ ในกรณีนี้ผู้ทำการวิจัยเห็นว่าต้องมีกฎหมายอาญาอันเป็นกฎหมายฝ่าย บ้านเมืองเข้ามาควบคุม หากอวดอุตตริมนุสสรณไม่มีในตนซึ่งถือเป็นการหลอกลวงแต่ไม่ทำให้ ได้ไปซึ่งทรัพย์สินก็ไม่เป็นการฉ้อโกง การอวดอุตตริมนุสสรณไม่ทำให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินทุกกรณีจึง ไม่ควรกำหนดโทษหนักกว่าการฉ้อโกงเพราะไม่แน่ว่าจะทำให้เกิดความเสียหายทางทรัพย์สิน เสมอไปเพียงแต่ทำให้เกิดความเสียหายต่อศาสนา ต่างกับความผิดฐานฉ้อโกงที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางทรัพย์สินเสมอและทำให้เกิดความเสียหายต่อศาสนาด้วยหากการหลอกลวงนั้น เริ่มต้นมาจากการอวดอุตตริมนุสสรณ

3. การบังคับใช้กฎหมาย บทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับกรณีภิกษุกระทำความผิดอาญา ก็ มีเพียงให้สึกออกจากสมณเพศและถือว่ามีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาอย่างบุคคล ธรรมดาเท่านั้น กรณีที่เข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอาญาคือประมวลกฎหมายอาญา ความผิดฐานฉ้อโกง มีบัญญัติอยู่แล้วในประมวลกฎหมายอาญา จึงควรกำหนดความผิดในฐานะ เหล่านั้นสำหรับภิกษุไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเช่นเดียวกันเพื่อไม่ให้เกิดความลักลั่นในการใช้ งาน โดยผู้ท้าววิจัยแยกวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในแต่ละฐานความผิดไว้

ข้อเสนอแนะ

เมื่อภิกษุเป็นผู้มีสถานะสูงในสังคมไทย มีกฎหมายให้ความคุ้มครองมากกว่า และยัง สามารถอาศัยสถานะนั้นช่วยในการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ได้อีกด้วย แต่ล้าพงพระธรรม วินัยไม่มีสภาพบังคับเพียงพอและกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่เหมาะสมแก่การควบคุมการกระทำ ความผิดของภิกษุ ผู้ท้าววิจัยจึงมีข้อเสนอแนะทางกฎหมายว่า ควรกำหนดให้การกระทำความผิด เกี่ยวกับทรัพย์ของภิกษุ เป็นเหตุฉกรรจ์เนื่องจากสถานะของผู้กระทำ ซึ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ ศึกษากำหนดแนวทางที่เหมาะสมไว้เฉพาะในความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นและประชาชน รวมถึงควร มีมาตรการควบคุมการกระทำที่ไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาแต่ถือว่า ไม่เหมาะสมแก่ความเป็นภิกษุด้วย ซึ่งข้อเสนอต่าง ๆ สามารถแจกแจงเป็นข้อได้ดังนี้

1. ควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 343/1 ดังข้อความต่อไปนี้

มาตรา 343/1 “ถ้าในการกระทำความผิดตามมาตรา 341 มาตรา 343 ผู้กระทำ เป็นพระภิกษุ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึง สามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เพราะการเป็นภิกษุสามารถทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนที่ศรัทธา หลงเชื่อได้ง่ายจากการดำรงตนอยู่ในสมณเพศ และสามารถหลอกให้ประชาชนบริจาคเงินหรือ ถวายสิ่งของใด ๆ โดยอาศัยความศรัทธาของผู้นั้นได้ และด้วยการหลอกลวงนั้นได้มาซึ่ง ทรัพย์สินเงินทองหรือปัจจัยตามที่ตนต้องการ

2. ควรเพิ่มบทลงโทษทั้งจำคุกและปรับจากความผิดฐานฉ้อโกง มาตรา 341 ดังนี้ “จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เป็น “จำคุกตั้งแต่สามปีถึง

ห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท” เพราะการกระทำก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่าและมีผลกระทบกับประชาชนทั่วไปไม่แตกต่างจากความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน นอกจากนี้ การเพิ่มบทลงโทษกับผู้กระทำความผิดจะทำให้ผู้กระทำความผิดมีความยำเกรงต่อกฎหมายและมีมาตรการการลงโทษที่แรงขึ้น

3. เห็นควรยกเลิกมาตรา 348 เพราะการฉ้อโกงเป็นภัยต่อสังคมโดยรวม ทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก

เอกสารอ้างอิง

- จิตฤดี วีระเวสส์. (2558). *คู่มือการฟ้องร้อง แนวทางการน าสืบ และต่อสู้ในคดีฉ้อโกง*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ปาริชาติ มั่นสกุล. (2546). *การกำหนดมาตรการทางอาญาเกี่ยวกับการโจมตีค่าเงินบาท* (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระครูโกศลธรรมานุสิฐ. (2562). พุทธศาสนากับการพัฒนาสังคมไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0. *Veridian E-Journal*, 12(4), 1524-1539.
- มานพ บุญขึ้น. (2561). *การศึกษาวิเคราะห์การอวดอุตริมนุสสธรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนา เถรวาท* (ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อมราวดี อังศุวรรณ. (2531). กฎหมายอาญาและอำนาจรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม. *วารสารกฎหมาย*, 2(12), 112-122.

